

A portrait of Jolieke Kuulkers, a woman with blonde dreadlocks, wearing glasses, a black sweater, and a colorful patterned scarf with fringes. She is smiling and looking towards the camera. The background is blurred, showing warm, yellowish light sources.

**Jolieke
Kuulkers**

GGZ-verpleegkundige

SCHRIJVEN, VLOGGEN, BEÏNVLOEDEN EN LOBBYEN
IN DE CURSUS OPINIELEIDERSCHAP

Voor jezelf opkomen kun je leven

Jezelf als zorgprofessional laten zien en horen wordt steeds belangrijker. Tenslotte weet jij als geen ander waar jouw vak over gaat. NU'91 organiseert daarom dit jaar in samenwerking met Fontys Hogescholen opnieuw de cursus Opinieliderschap. Jolieke Kuulkers nam al eerder deel en brengt het geleerde nog dagelijks in praktijk. "We moeten voor onszelf opkomen en van ons laten horen."

tekst **Joke Heikens** | foto's **Ton de Bruin**

Jolieke Kuulkers (41) is verpleegkundige bij GGZ Centraal in Ermelo op de afdeling high intensive care (HIC). Haar patiënten hebben ernstige psychiatrische problemen en zijn daarom opgenomen op een gesloten afdeling. "Sommige verblijven hier met een crisismaatregel of een zorgmachtiging, andere vrijwillig", legt Jolieke uit.

"Voor hun eigen veiligheid en die van anderen is het beter dat ze hier zijn. Op de HIC proberen we in korte tijd de patiënten zo te stabiliseren dat ze weer naar huis kunnen. Daar vervolgen ze met ambulante zorg hun behandeling. Onze focus ligt op bestrijding van de crisis en een goede samenwerking met het ambulante veld."

BESPREEKBAAR MAKEN

Een paar jaar geleden volgde Jolieke de cursus Opinieleaderschap. Kort gezegd houdt het begrip opinieleaderschap in: ergens voor staan en dat uitdragen. “Niet iedereen vindt het makkelijk om zich publiekelijk uit te spreken voor zijn of haar beroepsgroep”, zegt Jolieke. “Om toch gehoord te worden, is het goed dat er mensen opstaan en van zich laten horen. Opinieleaderschap gaat daarnaast over het bespreekbaar maken van sommige thema’s binnen het beroep. Daarbij wil ik collega’s aansporen om na te denken over hoe ze de dingen zien en wat ze belangrijk vinden. Dan weten ze waarvoor ze opkomen en kunnen ze zich hard maken voor hun eigen belangen. Ik maak me bijvoorbeeld al jaren sterk voor bestrijding van agressie in de zorg. Dat was wel een hot thema, ook tijdens de coronaperiode. ‘Blijf van onze hulpverleners af’, riep onze minister-president heel hard op tv. Er zou ook een lik-op-stukbeleid komen. Helaas merken we daar in de praktijk weinig van. Zelden wordt er tot vervolging overgegaan bij psychiatrische patiënten.”

Cursus

Wat is opinieleaderschap en waarom een cursus?

Het woord opinieleaderschap roept vast wel iets bij je op, bijvoorbeeld: je mening uiten, invloed hebben of zichtbaar zijn. De beroepsgroepen in de zorg worden nog te weinig gehoord en gezien in de media. En dat terwijl verpleegkundigen en verzorgenden een vitale rol vervullen binnen de gezondheid van onze maatschappij. Daarom heeft NU’91 samen met Fontys Hogescholen een cursus Opinieleaderschap opgezet, speciaal voor leden. Tijdens de cursus ontwikkelen de deelnemers vaardigheden om hun stem te laten horen binnen de organisatie én daarbuiten. De cursus wordt geleid door experts op het gebied van schrijven, vloggen, beïnvloeden en lobbyen. Het programma start op 4 juli en duurt in totaal 5 maanden. Kijk voor meer informatie op www.nu91.nl

‘Het is heel belangrijk dat er meer mét in plaats van óver de verpleegkundige gesproken wordt’

AGRESSIE IS NIET NORMAAL

Geweld is niet normaal en dat moeten we ook niet normaal gaan vinden, is de stellige overtuiging van Jolieke. “De algemene mening lijkt te zijn: ‘Een psychiatrisch patiënt kan er toch niet zo veel aan doen dat hij of zij agressief wordt?’ Die mening heerste ook lang in de psychiatrie zelf; je moest maar tegen een stootje kunnen. Ik vind dat agressie nooit vanzelfsprekend is en nooit normaal gevonden mag worden. Daar maak ik me hard voor en daarover ga ik het gesprek aan. Dat doe ik zowel op mijn afdeling als binnen de organisatie en de or, maar ook groter. Ik ben bijvoorbeeld een keer geïnterviewd door het NOS-journaal na het schietincident bij ggz-instelling Parnassia in Den Haag. Met mensen van de vakbond ben ik ook bij het ministerie geweest om hierover te praten. Zo probeer ik op verschillende niveaus aandacht te krijgen voor agressie in de ggz.” Jolieke is ook vakbondsconsulent en in die hoedanigheid staat ze collega’s bij. “Bijvoorbeeld collega’s die aangifte van geweld willen doen, maar tegen problemen van politie en justitie aanlopen. Of collega’s die niet goed weten hóé ze aangifte moeten doen.”

AANGIFTE

Volgens Jolieke weten heel veel mensen, ook psychiatrische patiënten, dat het niet oké is om agressief tegen anderen te zijn. “Ze weten echt wel wat goed is en wat niet. In veel gevallen heeft agressief gedrag tegen ggz-medewerkers geen gevolgen, wat een verkeerd signaal afgeeft. Daardoor lijkt het alsof dat gedrag normaal is. Natuurlijk zijn er soms situaties waarin mensen zo ontzettend verward zijn dat ze niet meer in de realiteit zijn, dat ze zich bedreigd voelen, dat ze bang zijn en dat ze vechten voor hun leven. Maar als dat de situatie is, zal de verpleegkundige ook veel minder snel geneigd zijn om aangifte te doen.” Een ander probleem waar een zorgprofessional bij de afweging van wel of geen aangifte doen tegenaan kan lopen, is dat van een onwillige werkgever, vertelt Jolieke. “Mijn leidinggevenden staan gelukkig helemaal achter me, maar er zijn ook plekken waar behandelaars vinden dat een aangifte de behandelrelatie verstoort. Die adviseren de verpleegkundigen om geen aangifte te doen en dat vind ik een heel verkeerde boodschap. Als je daar wat in wilt veranderen, moet je je stem laten horen. Hoe je dat doet, leer je tijdens de cursus. Daarnaast leer je hoe lobbyen in elkaar zit, hoe je het gesprek aangaat en wie je daarvoor moet hebben. Ik heb er veel nuttige dingen uitgehaald.”

OP DE WERKVLOER

Joliekes werkgever betaalde het cursusgeld. “Dat was wel heel fijn. Ze droegen mij niet voor of zo, ik stelde zelf voor om deze cursus te gaan volgen.” Jolieke vindt het belangrijk dat werkgevers hun zorgpersoneel zo veel mogelijk ondersteunen en stimuleren om voor zichzelf op te komen. “Doordring de verpleegkundigen van het belang dat ze hun stem laten horen. Het is heel belangrijk dat er meer mét in plaats van óver de verpleegkundige gesproken wordt. Dat er meer en beter geluisterd wordt naar mensen op de werkvloer, die het werk echt moeten doen. Nu wordt er nog veel aan overheidstafels of in directiekamers besloten, maar de mensen daar komen amper op de werkvloer.”